

Arbetsmiljöverket
112 79 STOCKHOLM

Förslag till föreskrifter om minderåriga samt allmänna råd om tillämpning av föreskrifter samt förslag till ändringar om Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 1982:03) om ensamarbete

Arbetsgivarverket har getts möjlighet att yttra sig över rubricerade förslag till föreskrifter och allmänna råd. Arbetsgivarverket har även tagit del av konsekvensutredning och kommunikationsplan för revidering av föreskriften.

Arbetsgivarverket anser att det är av yttersta vikt att skydda minderåriga i arbetslivet. Arbetsgivarverket anser samtidigt att det är betydelsefullt att samhället på olika sätt kan uppmuntra och stimulera ungdomar till att få praktisera och pröva på att få komma ut på arbetsmarknaden under studietiden. Ungdomsarbetslösheten i Sverige ligger på en oroande hög nivå. Det kan anses som troligt att de ungdomar, som på ett tidigt stadium får pröva på ett arbete också har lättare att få ett arbete efter avslutade studier. Dagens regler upplevs ofta som så krångliga att vissa arbetsgivare avstår från att anställa ungdomar under 18 år. Därför anser Arbetsgivarverket att det är angeläget att reglerna beträffande minderårigas möjlighet att få komma ut på arbetsmarknaden är lättförståeliga och tar hänsyn till detta behov.

Allmänna synpunkter på förslaget

Arbetsgivarverket välkomnar att det i förslaget till reviderade föreskrifter har gjorts många förenklingar i jämförelse med det ursprungliga förslaget. Även i förhållande till de ursprungliga föreskrifterna har förenklingar gjorts.

Vissa oklarheter och svårtolkade paragrafer kvarstår dock. Dessutom är många av paragraferna straffsanktionerade, trots att de inte är tillräckligt tydliga. Ytterligare ett exempel på oklarhet är att det i vissa paragrafer är svårt att förstå om det är utbildningsanordnare eller arbetsplats som har huvudansvar för att reglerna efterföljs. Arbetsgivarverket anser sammanfattningsvis att ytterligare en översyn över föreskriften bör göras så att föreskriften blir ännu mera tydlig.

Ett närliggande exempel är att skrivningar om arbetstider fortfarande är svåra att förstå. Arbetsmiljöverket planerar att ta fram en handbok för att förklara föreskriftstexten. Arbetsgivarverket menar att frågor om arbetstider även måste kunna förstås utifrån lagtexten. Är föreskrifterna skrivna så att man inte begriper dem

kan detta resultera i att arbetsgivare inte vågar erbjuda praktikplatser eller anställa minderåriga av rädsla att bryta mot lagstiftning.

Detaljerade synpunkter på enskilda paragrafer

Vidare i texten följer några synpunkter på några enskilda paragrafer och de allmänna råden i förslaget till den reviderade föreskriften.

Generella bestämmelser

Tillämpningsområde – 2§

"...gäller arbetsgivare, uppdragsgivare, skolhuvudmän och praktikgivare som låter minderåriga utföra arbete eller genomgå utbildning."

Arbetsgivarverket välkomnar ett förtydligande i jämförelse med tidigare förslag. Trots detta förtydligande finns det likväl en gråzon för vad utföra arbete kan innebära.

Medicinsk kontroll – 6§

Även i denna paragraf anser Arbetsgivarverket att formuleringen, *om det behövs för att bedöma risker beträffande en minderårigs säkerhet, fysiska eller psykiska hälsa eller utveckling*, kan vara svår att exakt tolka. Med tanke på att denna paragraf är straffbelagd behöver formuleringen förtydligas.

Skolans yttrande och vårdnadshavarens medgivande – 8§

Gäller barn under 16 år.

Arbetsgivare och uppdragsgivare ska försäkra sig om att vårdnadshavare har lämnat medgivande och att skolhuvudmannen erbjudits möjlighet att yttra sig. Formuleringen innebär en överreglering i förhållande till EU-direktivet. Arbetsgivarverket anser att det ligger i föräldrarnas ansvar och att arbetsgivare endast ska behöva ha medgivande från föräldrarna. Sedan är det föräldrarnas ansvar att vid behov ha kontakt med skolan.

Ensamarbete 9 §

Arbetsgivarverket anser att det istället för ett generellt förbud mot ensamarbete bör bedömas individuellt med utgångspunkt i en skriftlig riskbedömning.

Rutiner för introduktion och information 10 §

I denna paragraf anges *att arbetsuppgifterna ska utföras under ledning och tillsyn av en lämplig person som fyllt 18 år.....* Arbetsgivarverket anser att det är oklart vad denna formulering innebär.

Förbjudna arbetsuppgifter – bilagan samt 11-14§§

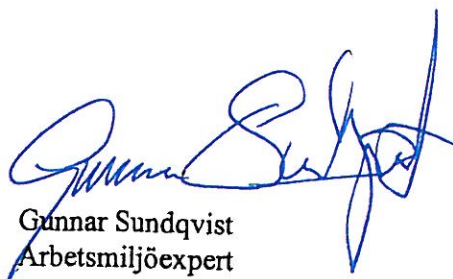
Bilagan har nu gjorts betydligt mer överskådlig. Oklarheter finns fortfarande beträffande vilken utbildning, som avses för arbetsuppgiften. I bilagan anges att vissa arbetsuppgifter är tillåtna för en ungdom om han/hon har fullgjort utbildning för arbetsuppgiften. I de allmänna råden anges att man med utbildning menar framförallt utbildning i gymnasieskolan eller uppdragsutbildningar av yrkesinriktad karaktär. En fråga som Arbetsgivarverket ställer sig är om det kan vara tillräckligt med utbildning på arbetsplatsen.

Arbetstider – 15-23§§

Dessa paragrafer är svåra att överblicka och förstå. Alla paragrafer är dessutom straffbelagda vilket kan te sig ologiskt genom att Arbetsmiljöverket kan ge undantag till flera av paragraferna. I 22 § använder man begreppen arbete och praktik. Att använda begreppet praktik kan bli förvirrande eftersom det i praktik eller i olika former av lärlingssystem per definition igår ett visst arbete. I paragrafen hänvisas endast till praktikgivare, inte arbetsgivare eller uppdragsgivare som i de flesta andra paragrafer. Är det en praktikgivare är det praktik man utför och inte arbete. I paragraf § 23 sägs att vid olika arbetsgivare ska arbetstiden läggas ihop. Enligt de allmänna råden ska det räcka att arbetsgivaren frågar den minderårige om denne arbetar åt annan arbetsgivare. Arbetsgivaren måste i detta fall kunna utgå från att ett svar överensstämmer med verkligheten. Detta innebär även att paragrafen inte lämpar sig att vara direkt straffbelagd.

Elisabet Sundén Ingeström
Enhetschef

Gunnar Sundqvist
Arbetsmiljöexpert